بەو ڕێیانەدا تێپەڕیم لەو کانییانەم خواردەوە ... نەژاد عزیز سورمێ

“منداڵێك ڕادەبرد مۆمێكی بەدەستەوە بوو. لێم پرسی ئەم ڕوناهییە لە كوێوە دێ ؟
مناڵەكە مۆمەكەی كوژاندەوە و وتی: ئێستا تۆ پێم بڵێ ڕوناهییەكە بۆ كوێ چوو
تا منیش پێت بڵێم لە كوێوە دێ .
حەسەنی بەسرایی “

1
فڕین لە نەغمەی مۆسیقادا ون دەبێ
تارمایی مانگ لە ڕەنگی سوور
سوور
سوور

بە چاوت ڕا دەزانم
هێشتا گەلاوێژ نەبزووتووە
منیش وەك تۆ ،
مەملەكەتی خۆم ون كردووە ..
ڕۆشنایيان بەنوێژی نیوەڕۆ
لێ دزیوم
بە چاوت ڕادەزانم
سپێدەیەكی سپی بەڕێوەیە
سپی
سپی
سپی .

هەورم بە وشكی نەدیبوو
ئەو پیتانەی بە كێڵگەكانم داكردبوون
بەشێكم لە شەو،
بەشەكەی دیم لە گزنگی بەیان خواستبوون
زەرد
زەرد

زەرد

پەپوولە لە زمانی خەون ناگەن
“ڕووباری گریان”
سەرچاوەی لە پایزەوە نەگرتووە
ئەمجارەش بۆنی سەوزایی
لەخەو ڕایچڵەکاندم…
سەوز
سەوز
سەوز .

2
تەنیایی، گوڵی گەشی داری فەنا
ڕۆژنامەو بڵاوکراوە و
ڕادیۆو تەلەفزیۆن و سایتەکان
لێی دەترسن
خۆیانی لێ دەپارێزن ..
کەچی ئەو لە شێوەی ژنێکی ڕادیکاڵ
بە چاوی بەزەییەوە لێیان دەڕوانێ ..

3
کۆتر بە ناوی ئاشتییەوە فڕێنرابوون
چیا لە ئامێزیان دەگرتن ، لایلایەیان بۆ دەکردن
بەڵام بەفر خۆی لێ نەکردن بەخاوەن
ڕووی نەدانێ
کۆترەکان ئێستاش چاوەڕوانن
بەفر سڵاوێکیان لێ بکا.

4
ئەو مردووانە
بۆچی دەستیان لە گۆڕ دەرهاتووە؟
ئەو هیوایە شێتە
چییەتی بەو سەرماوسۆڵە
لە شەقامی شاعیراندا
سەرگەردان ، ئەستێران کۆدەکاتەوە
کە هێشتا تاریك دانەهاتووە
ئەم دنیایە بۆ نووستووە ؟
* تێبینی: وەڵامەکان بۆ ئیمێلە هاککراوەکان دەنێردرێن

5
ڕێگا دوور بوو، جێژوان خاڵی
من بەمەوسیمی چاوی تۆ
بینایم ڕوون دەبووەوە..
موریدی خانەقای تۆم من
گرفتاری لالەزاری گوڵڕەنگی
حوجرەی بە دەنگ و سەدای تۆم ..

6
سەرە بێباکە مژوولەکان
خلۆر دەبنەوە ..
لەو دیو مینای پەنجەرەکانەوە دەبینرێن
ئەو شەقامە تاریکانە
ئەو دیوارە تاریکانە
ئەو شارە تاریکانە
چیت بەبیر دێننەوە..؟
من هەر ئەو (من)ەم
نەمهێشت گەڵا شەرمنەکان هەڵبوەرێن ..

7
ئێوارەی ئەبەدیەت ،
شوێنپێی لەرزۆك ،
ڕووباری بەخۆڕ،
هەموویان لێرەدا، بە بەر سێبەری نووکی
ئەو قەڵەمە باڵانوێنانەدا تێپەڕین .

8
ڕوخساری ماندووتم
لە ئاوێنەدا بینی
ویستم بڵێم ناتوانم بڵێم ئەوەی لە دڵمە بیشارمەوە
پێم بڵێ پرسیارەکانت چی لێ کردن ، بۆ کوێت بردن؟
پێم بڵێ من کێم؟

9
ئێمە لە کوێین؟
ئەو شانۆگەرییە بۆچی ئەوەندەمان ماندوو دەکا؟
تاومان بۆ بە خۆشەویستی ئەم ڕۆژگارە لێ هەڵنا یێ ؟
چ دەڵێی ،

بۆ نایێی لە کۆڵ خۆمانیان بکەینەوە
ئومێد ماوە، ئەویشیان بدەینێ ..

10
دەستم لە ئەبەنووس دەچوو
دڵم پێدەکەنی ..
دەستم پەشمی تابانە
دڵم دەگری…

11
شازادە نهێنی ڕەنگەکانی
لەگەڵ خۆی برد
پێدڤێ ئاڵامان ڕەنگی
لە دامێنی چیاکانەوە وەربگرێ
تا هەتایێ
بزەی کوێستانی پێوە دیاربێ ..

12
هێشتا زەردە بەسەرانەوە مابوو
بارانم شایەدە شیرین قەد!
من لە وادەی خۆم دوانەکەوتبووم
تێمهەڵکردبوو
کسپەی جودایيم دەنگی دەگەیيە ئاسمانان
بارانم شایەدە
لەوادەی خۆم دوانەکەوتبووم
بە چیت بڕوا پێ بکەم
لە هاتنم بێ خەبەر بووی..؟

13
پێکەوەین
کەچی لەیەکتریش جوداین
ڕێگای ئەڤین یەك ڕێگایە شیرین قەد.

14
پەپوولەیەکی داماو
چ لە دیوارێکی کۆنکریت دەکا
چ لەو خەونە نیگەرانانە دەکا
ژنێکی سپیپۆشی تێدا دەردەکەوێ..؟

پەپوولەیەکی داماو
چ لە زایەڵەی دەنگ و
ئەشکەوتی ترسناکی بێدەنگی دەکا؟

15
دەستە ڕەشەکانن
کەمەندان
لەمەزرای دڕەشکاوەکان داوێن
چاوەکان لە ئاست مێژوودا نووقاون
لەوانەیە کێنەبرین بکولێنەوە
ڕەنگە دیسان شەو دابێتەوە..

16
باخچە چاویان لێ ستاندم
ڕووبار فرمێسك
ئێستا سیمام لە پەیکەری مرۆڤێك دەچێ
لەبەهەشتدا تووڕ درابێ..

17
لە برادەر زیاتر بوو
باجستێنی خەم
ڕۆیشت...
بێ خواحافیزی، بێ ڕوخسەت
بێ ئەوەی گۆڤارەکەی دەربچوێنێ
یا پێمان بڵێ ئیتر نایەمەوە
تێنەگەیشتم بۆچی
سەفەری بۆ گەڕانەوەی
خستە سەرەتای زستان..؟

18
جارێکی دی هاتیەوە خەونم
لەخۆشیان نیوەگیان بووم
ئەوە چ چیرۆکێکە کەژێ
چیرۆکی من و تۆ
پەیکی زەمەن نایبڕێ..

19
پێشوتاری قەڵەم

بەدخەوی بوو
ڕۆحی سترانان
خەڵتانی بێدەنگیی جۆگەو ڕووباران
شیرین قەد لە من ون نییە
چاوە فێڵاوییەکانی
لەودیوی مینای پەنجەرەوە دەبینم
پێشوتاری قەڵەم
لێرە، لە کانی لەزەتدا ورشە دەدا..

20
ماهی ئێمە
لەباتی تریفە
پەشم دەبارێنێ
لەگەڵ میوانداری مەرگیش
لەگەڵ نەخوێندنەوەی مێژوو
لەگەڵ ئاودزبوونی برینان
لەگەڵ بەردەوامی شەو
هێشتا دڵ پەیژەیەکی ئومێدی
پێوە دەمێنێ
من و تۆی پێدا سەرکەوین.

21
پایتەختەکانی ئەم سەدەیە
لەهێڵی یەکتربڕ□و تەریب دەچن
بێ سەرەتا، بێ دیماهی
پایتەختەکان گوندی گەورەن
بەڵام هێلکەی بچووك دەکەن..

22
ئەو ئاوازو گۆرانییانە
کێ شکاندنی؟
کێ بوو بە زەبری ستەم
قەرەجە چاوکاڵەکانی
لەگەڵ دنیای ماسکداری ئێمەدا
تێکەڵ کردو تارمایی دووادن؟
کێ بوو ڕازەکانی بردن؟
نەوا.
نەوا.

نەوا.
بۆ كێ؟

23
كە پێويستيمان بە لێفەشڕێك و نانێك هەبوو
ئەوان بروسكەيان دەنارد..
وەك گۆزەيەكی شكاو لە مەيدانی شەڕەكانياندا
بەجێيان دەهێشتين ..
ئاهەنگيان لە گەڕەكی كەڕان پێ دەگێڕاين ..
كەچی ژيان ..
ئا ئا ژيان ..
ئەوەتا بە پيرمانەوە دێ
ئێمەين خۆمانی لێ لادەدەين ..

24
پەتای ئادەمی
كە ئێستا بووە بە مۆد
ديواريان بەخانووانەوە
پەنجەرەيان بە ديوارانەوە
شووشەيان بە پەنجەرانەوە نەهێشت
بەم جۆرە
چيرۆكی ئەمشەويشمان لێرەدا تەواوبوو..

25
پاسەوانی ڕێگا بوو
هێللانەكانی تێك دابوون
لەو ساوە تەرزە لە شكارتەكانمان دەدا
تێكهەڵكێشاوە..لەو ساوە پيلمان لەگەڵ برسيەتيدا

26
ڕەنگەكان لەكوێدا خۆيان بنوێنن
كە هەموو شەڕو پشێوی دونيا
لەسەر دەنكە ڤياگرايەك بێ..

27
بەداخەوە باران مابوو
ئەويش ئێستا
لەپرۆسەيەكی ڕسكاودا

جاسووسی بەسەر هەورەوە دەکا
دەڵێن باران هەموو نهێنییەکانی درکاندووە
بۆیە هەور تووڕە بووە
وەك دەبینی ماوەیەکە
هیچ کارێکی پێ ناسپێرێ.

28
کە ڕۆیشتی پرچت تا تا
سیمات بروسکەی دەهاوێشتن..
نازانم چۆن لەژێر ئەو هەموو ماسکانە ماندوو نەبووی..

29
دونیا لەژێر باڵی (جیهانایەتی)دا نووستووە
کێڵگەکانی نێرگس،
ڕەنجی فەرهاد دەدەن
لەو لاوە
لە پەنای دێرێکدا
کە دەنگی گیان و
گیانی دەنگی پۆشیوە
مرۆڤێکی سادە
بەدڵی شکاوەوە
لاوکی بەسەرچوو دەچڕێ

30
حەوشەمان بۆنی شەوبۆی لێ دێ
هەر دڵەو پەیکانێکی بۆ دێ
هەر چاوەو گڕ دەبارێنێ
ئاوازی کپ،
دەفری بەتاڵ پڕ ناکا
ئیتر لێرە بەدوا سێو لە ئەفسانان دێتە دەرێ
بە کلیکێك پێ دەگا..
بە کلیکێك دەکڕێ
بە کلیکێك دەفرۆشرێ
دوور نییە بە کلیکێکیش بخورێ..
بژی (جیهانایەتی)
کانگەی تەمبەڵی و
کۆڵەواری و تەنپەروەری..

31
سرووتی خاكەڕایی
خەمی نادیار
خۆری سپیپات
وا پێك نەهاتبووین برالە
منداڵیی گەردوون
بە گورگان بسپێرین ..

32
ئای زەوی خۆزگە ئەوەندە بچووك نەبای
ناچارم بكەی
سینگم بكەم بە چیمەن
چاوم بە هێللانەی مەلان
درەخت لەسەر باڵەكانم بڕوێنم .

33
پەری لە هەوران دەركەوتن
باس لەوەختێك دەكەم
بەیانیی نەدابوو
هێشتا ئاگری شوانان
بە بنارانەوە دیار بوو
شەوگەڕ نەهاتبوونەوە
پەری لە هەوران دەركەوتن
لە كاتێكی وادا
تۆ بڵێی پەری بۆ لە هەوران دەركەوتبن؟

34
ژنێك بۆ غەریبی خۆی دەفی لێ دەدا
گەڵای داران
سەرەتاتكێیان لەگەڵدا دەكرد
ژنێك ،
لە كانگەی نوورەوە هاتبوو
دەفی بۆ غەریبی خۆی لێ دەدا..

35
ئەودەمەی كولێرەیەك بەدەستەوە دەگرم
دەزانم دنیا دەهێنێ
گۆرانی بۆ بچڕی .

36
گریمان دڵیان
خستیه سندووقی دەنگدانەوە
بیرت لێ كردۆتەوە
بە چ زمانێك لەگەڵ پرسیاران بئاخڤێی
یاخود چییان پێ بڵێی..؟

37
چاو و گوێمان
بەسێنی سەربانانەوە بەستراوەتەوە
تكایە پێم بڵێ من كێم؟
لە كوێڕا هاتووم ، بۆ كوێ دەچم ؟

38
گڕم نەدیبوو لەو شێوە
بێباك، بێ پەروا..
بەفری لوتكان بسووتێنێ
ئاوی ڕووباران داغ بكا.

39
مەرگ لە چاوەڕوانی ژیاندا خوێنی لە بەردەڕوا
شارستانیەت و چۆلپەرستی
لەبەر ئاستانەی سەدەی نوێ
دەست لە ناو دەست
پرۆتۆكۆلی نهێنی ئیمزا دەكەن
وێنەی یادگاری دەگرن…

40
نەمدەزانی گوڵ لە تەمدا
جوانتر دەردەكەون
نەمدەزانی تریفەی مانگ
لە تانەی چاوان دەچێ..

41
لێم دیارە دەرفەتەكان لە ئەفسانەدا ئاڵاون..
لێم دیارە،
پیاڵەی بەتاڵم لێ دیارە
چاوی ماندووی تێدا ڕەنگ دەدەنەوە

دەنگی گیراوی تێدا دەنگ دەدەنەوە
لێم دیارە، شتی دیشم لێ دیارە
لێ مومێکی بەر با چی لەدەست دێ؟
لەوەی بەدەر
یەخەی خۆی لە تاریکیدا دادەدڕێ

42
ڕۆژگارمان
ڕۆژگاری دووپشکانە
چڕپە دەخوێننەوە
سەوڵ لە خەیاڵ دەدەن
ڕازێك ، نهێنییەك
لە ڕۆژگاری دووپشکاندا نەماوە..

43
فرمێسك نووستبوو
چاو بێدار
لەو دیو سۆزی سێمادا
ژنێك سەمای
لەبەر ئاوازی هەتاو و سێبەردا دەکرد
فرمێسك نووستبوو
ژنێك لەبەر ڕوناهی دا دەلەیزی..

44
تارمایی ڕۆیان
لەهەور
لە با
لە خەونان گرتووە
تارمایی گەیشتنە ئاسمانی خەرەندان..

45
ڕەشەبا نەبووایە
درەخت بەلادا نەدەچوون
ڕەشەبا نەبووایە
چاوی تۆ
بەو ئێوارە ئەرخەوانییە تەرزیان نەداوێشت
ڕەشەبا نەبووایە..

46
مێژووی شۆستەکان نانووسنەوە
ئەو ڕەوەزەی لە خەودا بە سەرتدا ڕما
ئەو خەمە نادیارانە بوون
پایزان دەدرەوشانەوە..
ترپەی دڵە هەلاهەلاکان بوون
تەمی سپێدەیەکی زستانی…
فلیمەکە هەر ئەوەندەی لێ مابووەوە
ئەوی دی لێ ڕەشببوەوە..

47
داربەڕوو پەنجەمۆری
بەسەر گوڵاڵەکانی کەنارەوە مابوونەوە
پاسەوانی فەرمانگەی دۆزینەوەی تاوانان
نەیهێشت لە گوڵان نزیك ببمەوە
تۆ پێم بڵێ دڵدارەکەم چاوەڕوانە
من چۆن بێ گوڵ بگەڕێمەوە؟

48
بازی کێویان
بە دووکەڵی پرسیاران گیراوە
ئەستێرە
لە ئاسماندا ڕادەکەن
خەڵکی لە بەهەشتیشدا خۆیان کۆکردۆتەوە
کەس نازانێ چی قەوماوە..

49
دەخیل چاکی سەرگردو تەلانان
بەهەور بڵێ
لە قەدەحی پڕیدا ڕێژنەیەك دا بکا
شاعیران وەختی ژوانێ
هیچیان لە بیر نامێنێ .

هەولێر- 2009
نەژاد عزیز سورمێ